

Priporočila Cipra o inkluzivnem ocenjevanju

Več kot 150 udeležencev iz 29 držav se je 23. in 24. oktobra 2008 v Limassolu na Cipru udeležilo konference 'Ocenjevanje v inkluzivnem okolju', ki sta jo organizirala ciprsko ministrstvo za izobraževanje in kulturo ter Evropska agencija za razvoj izobraževanja na področju posebnih potreb. Konferenca predstavlja zaključek triletnega dela, in sicer pregleda politik in praks ocenjevanja, ki podpirajo inkluzijo v rednih izobraževalnih okoljih.

Pričujoči dokument je rezultat njihovih razprav in skupnih ugotovitev ter predstavlja priporočila za oblikovalce politik in za praktike, kako razviti postopke ocenjevanja, ki podpirajo inkluzijo.

Sporočilo dokumenta je v skladu s ključnimi mednarodnimi izjavami, ki zadevajo invalidnost in uresničevanje posebnih izobraževalnih potreb, kot so na primer Izjava iz Salamanke (1994) in Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov (2006).

Delegati ugotavljajo, da v vseh državah ...

... procesi ocenjevanja, postopki, metode in orodja predstavljajo ključni podporni dejavnik pri učenju vseh učencev, vključno s tistimi, pri katerih so bile opredeljene posebne izobraževalne potrebe;

... ocenjevanje lahko prispeva ali pa zavira proces inkluzije. Razvoj postopkov ocenjevanja in inkluzivne prakse na splošno izgledata povezana;

... medtem ko se v postopkih ocenjevanja priznava pomen diagnoze, obstaja potreba da se v ocenjevanje, povezano s posebnimi izobraževalnimi potrebami ne bi toliko opirali na začetno identifikacijo, povezano z diagnozo in dodelitvijo sredstev (ki jo običajno izvajajo ljudje izven običajnega šolskega okolja) ter bi raje prešli na sprotno ocenjevanje, katerega naj bi izvajali učitelji ter drugi strokovnjaki. Le-to naj bi neposredno vodilo poučevanje in učenje;

... obstaja potreba po sistemih sprotnega formativnega ocenjevanja, ki se izvaja v rednih šolah: šole in učitelji naj dobijo v roke orodje, s katerim bodo prevzeli odgovornost za ocenjevanje učenja vseh učencev, vključno z učenci s posebnimi izobraževalnimi potrebami in tudi za začetno identifikacijo posebnih potreb ostalih učencev.

Delegati se strinjajo ...

... o konceptu *inkluzivnega ocenjevanja*. To je pristop k ocenjevanju v vseh izobraževalnih okoljih, kjer sta politika in praksa oblikovani tako, da v največji možni meri zagotavljata učenje vsem učencem;

... da je skupni cilj inkluzivnega ocenjevanja v politikah in postopkih ocenjevanja, ki podpirajo in spodbujajo uspešno inkluzijo in sodelovanje – na telesni, socialni in šolski ravni – vseh učencev, tudi tistih, ki so rizični za izključenost ter zlasti tistih s posebnimi izobraževalnimi potrebami;

... da so temeljna načela, ki podpirajo inkluzivno ocenjevanje, naslednja:

- vsi postopki ocenjevanja se morajo osredotočati na informiranje in spodbujanje učenja;
- učenci imajo pravico, da so obveščeni o postopkih ocenjevanja, v katerem so udeleženi;
- vsi učenci imajo pravico, da so udeleženi v postopkih ocenjevanja, ki so zanesljivi, utemeljeni in prilagojeni specifičnim potrebam posameznih učencev;
- vsi postopki ocenjevanja morajo biti sestavljeni na podlagi univerzalnih načel oblikovanja,

tako da imajo vsi učenci možnost pokazati svoje dosežke, spretnosti in znanja;

- potrebe učencev s posebnimi izobraževalnimi potrebami morajo biti upoštevane in zajete v splošnih politikah in v politikah o ocenjevanju v kontekstu posebnih izobraževalnih potreb;
- vsi postopki ocenjevanja se morajo dopolnjevati in o njih se je potrebno medsebojno obveščati;
- vsi postopki ocenjevanja morajo v polni meri upoštevati in spoštovati različnost, tako da prepoznavajo in cenijo individualni napredek in uspeh vseh učencev;
- vsi postopki ocenjevanja morajo biti koherentni in usklajeni, njihov cilj pa je podpora učenju in poučevanju;
- ključni cilj inkluzivnega ocenjevanja je preprečiti segregacijo, tako da se v največji možni meri izogiba oblikam označevanja in se osredotoča na učenje in učne prakse, ki spodbujajo inkluzijo.

... da inovativna praksa v inkluzivnem ocenjevanju predstavlja dobro ocenjevalno prakso za vse učence;

... da je ocenjevanje za učenje – način, kjer lahko učenci razmišljajo o lastnem učenju in so skupaj z učitelji del interaktivne 'povratne zanke', z namenom, da skupaj načrtujejo naslednje učne korake – pristop, ki podpira inkluzivno ocenjevanje.

Delegati priporočajo, da ...

... so vključeni vsi učenci in da imajo možnost vplivati na lastno ocenjevanje in na oblikovanje, izvajanje in evalvacijo učnih ciljev in načrtov (individualni učni načrt ali podobno orodje);

... se vključi starše in da imajo le-ti možnost vplivati na postopke ocenjevanja, v katerih je vključen njihov otrok;

... učitelji uporabijo ocenjevanje za učenje kot sredstvo za izboljšanje učnih priložnosti vseh učencev, kar vključuje postavljanje ciljev za in z učenci (v povezavi z učinkovitimi učnimi strategijami za posameznega učenca) kakor tudi zase. Ocenjevanje vključuje tudi nudenje povratnih informacij učencem o njihovem napredku, in sicer na način, ki zadovoljuje njihove potrebe in predstavlja oporo njihovem učenju;

... šole izvajajo načrt ocenjevanja, ki vsebuje namen, uporabo, pomen in odgovornost za ocenjevanje kakor tudi jasno izjavo o tem, kako se ocenjevanje uporablja kot podpora različnim potrebam vseh učencev;

... interdisciplinarne ocenjevalne skupine – ne glede na njihovo strokovno sestavo ali članstvo – delujejo v smislu inkluzije ter predstavljajo oporo učnim procesom za vse učence;

... ocenjevalne politike in postopki podpirajo in izboljšujejo uspešno inkluzijo in sodelovanje vseh učencev, vključno s tistimi, ki so rizični za izključitev ter zlasti učencev s posebnimi izobraževalnimi potrebami;

... zakonodaja na področju ocenjevanja mora vedno spodbujati izvajanje inkluzivnega ocenjevanja.

Limassol, Ciper, oktober 2008